

теріалу, поданого на лекції чи практичному занятті, або отриманого під час заліків, написання академічної історії хвороби. Вирішення тестових завдань у режимі online є одним із видів індивідуальної пізнавальної діяльності студента в позааудиторний час без безпосереднього керівництва, але під наглядом викладача. Адже викладач має можливість побачити, хто зі студентів як працював над тестами і які успіхи отримав.

На кафедрі ортопедичної стоматології запропоновано заохочення студентів до самостійної роботи над тестовими завданнями «Крок – 2. Стоматологія». Якщо студент при проходженні двохсот тестів тричі підряд набирає вісімдесят і більше відсотків правильних відповідей за двісті хвилин, він отримує додаткові бали з підсумкового модульного контролю. Така перспектива зацікавила багатьох студентів, байдужих майже не залишилося. Наполеглива самостійна робота згодом знайшла своє відображення в успішному складанні ліцензійного іспиту «Крок – 2. Стоматологія».

Вирішення тестових завдань у режимі online в позааудиторний час є прикладом системи заходів, спрямованих на виховання активності та самостійності як рис особистості, на формування вмінь і навичок раціонального отримання корисної інформації. Їх можна розглядати як систему організації педагогічних умов, що забезпечують управління навчальною діяльністю, яка відбувається за відсутності викладача. Така СРС ототожнюється із самоосвітою.

Отже, СРС у вигляді розв'язання тестових завдань «Крок – 2. Стоматологія» в позааудиторний час розглядається, з одного боку, як різновид діяльності, що стимулює активність, самостійність, пізнавальний інтерес, і як основа самоосвіти, поштовх до подальшого підвищення кваліфікації, а з іншого - як система заходів чи педагогічних умов, що забезпечують керівництво самостійною діяльністю студентів.

Високоєфективною СРС можна вважати таку, що дає відповідні результати:

- студент проявляє самостійне, творче мислення, вміє користуватися понятійним апаратом, синтезувати знання з низки тем, вільно справляється з практичними завданнями;
- студент повністю засвоює програмний матеріал;
- студент уміє застосовувати основні положення, принципи теорії при аналізі клінічної ситуації;
- студент глибоко вивчив першоджерела;
- студент оволодів навичками самостійної роботи (вміє здійснювати пошук необхідної літератури, її вивчати і застосовувати для прийняття самостійних рішень).

Самостійно знайдені в процесі пізнавальної роботи правильні відповіді на складні тестові завдання додають студентам упевненості та підвищують самооцінку, що згодом позитивно відобразиться в професійному ствердженні особистості як лікаря – фахівця, дослідника, науковця.

Список використаної літератури

1. Енциклопедія освіти / Акад. пед. Наук України; головний ред. В. Г. Кремінь. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 804-805.
2. Університетська освіта (вступ до фаху): навчальний посібник / [І. Г. Костирко, Л. Б. Гнатишин, Л. П. Петришин, Н. П. Гарасим]. – Львів : Магнолія, 2006, 2011. – С. 280-291.
3. Методика викладання у вищій школі: навчально-методичний посібник / [О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О. О. Лаврентьева, Г. І. Матукова]. – К., 2014. – С. 113-120.
4. Товканець Г. В. Університетська освіта: навчально-методичний посібник / Г. В. Товканець. – К. : Кондор, 2001. – С. 46-48, 178-179.

ОПТИМІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ФАРМАКОЛОГІЇ

Дев'яткіна Т.О., Важнича О.М., Колот Е.Г., Дев'яткіна Н.М.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Викладено підходи до оптимізації самостійної роботи студентів при вивченні дисципліни «Фармакологія» студентами медичного і стоматологічного факультетів вищого медичного навчального закладу.

Ключові слова: фармакологія, самостійна робота студентів, оптимізація.

Відповідно до «Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах» самостійна робота студента (СРС) є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Згідно з основними принципами кредитно-модульної системи здатність до «самостійного» навчання є необхідною складовою загальної компетенції студента. Проблема формування навичок до самостійної роботи в умовах особистісно орієнтованого навчання є актуальною і ключовою в стратегічних напрямках якісної системи підготовки медичних кадрів у вищих навчальних закладах.

Роль самопідготовки студентів гостро постала у зв'язку з упровадженням у національний освітній процес вищої школи нових стандартів освіти, що не зовсім виправдано: насамперед це стосується скорочення практичних занять із пропедевтичної фармакології, яка викладається протягом двох навчальних семестрів і закладає підґрунтя для засвоєння клінічної фармакології й інших клінічних дисциплін.

У зв'язку з бурхливим розвитком світової та вітчизняної фармацевтичної індустрії, насиченням фармацевтичного ринку великою кількістю нових лікарських препаратів проблема якісної професійної підготовки майбутніх спеціалістів, формування їхньої професійної компетентності в у мовах сьогодення набуває особливої актуальності. Тому такий підхід, вважаємо, завдає значної шкоди в плані формування високоосвіченої, висококомпетентної особистості майбутнього лікаря. Закономірно, що студентам без наукового досвіду складно розібратися в непростих проблемах науки з обраного фаху. Задля того, щоб максимально допомогти майбутнім медикам у оволодінні науковим багажем знань, необхідно належним чином, методично правильно, глибоко продумано і виважено організувати СРС, активізувавши різнобічний потенціал інтелектуальної, практично-дієвої, креативної, пошуково-

дослідної діяльності. При цьому також треба враховувати і використовувати особистісно орієнтований підхід.

Найсуттєвішим у організації СРС є добір завдань для самостійного виконання. Ефективною вважаємо роботу з підручником. Досвід свідчить, що належне опрацювання теоретичних питань розпочинається з якісного засвоєння програмного матеріалу, поданого необхідного мінімуму в підручнику, на основі якого далі здійснюватиметься розбудова наукового світогляду фахівця. З цією метою пропонуємо сучасні підручники з фармакології, видані українською, російською й англійською мовами, авторами або співавторами яких є викладачі нашої кафедри (Фармакологія (соавт. проф. В.Н. Бобырев, проф. Т.А. Девяткіна) / Под ред. профессора И.С. Чекмана. – Вінниця : Нова Книга, 2013; Фармакологія / І.С. Чекман, В.М. Бобирьов, В.І. Кресюн та ін. – Вінниця : Нова Книга, 2014; *Pharmakology* / V. Bobyrov, T. Devyatkina, O. Vazhnicha, V. Khristyuk. Vinnitsya : Nova Knyha, 2015; Фармакологія (співавт. проф. В.М. Бобирьов, проф. Т.О. Дев'яткіна) / За ред. професора І.С. Чекмана. – Вінниця : Нова Книга, 2016) та навчальні посібники.

Самостійна аудиторна і позааудиторна робота студентів має достатнє методичне забезпечення на кафедрі у формі методичних вказівок, за якими студенти зможуть самостійно опрацювати навчальний матеріал із наступним самоконтролем у формі тестів різного рівня складності, в тому числі тестів до ліцензійного іспиту «Крок-1». Ефективним у поетапному самоконтролі знань студентів є підготовка відповідей на конкретні теоретичні питання, які наведені в методичних вказівках, і заповнення таблиць з основною фармакологічною характеристикою лікарських засобів.

Інтенсифікації навчання студентів із фармакології сприяє розв'язання ситуаційних задач. Обов'язковим у професійній підготовці майбутнього лікаря є оволодіння практичними навичками, головними з яких є виконання завдань із рецептури як у аудиторній самостійній роботі, так і в позааудиторний час. Важливо, що виконання таких завдань викладач перевіряє на заняттях. При цьому студенти беруть участь у обговоренні даної проблеми.

Викладачі кафедри протягом навчального року постійно здійснюють консультативну (в тому числі індивідуальну) роботу, включаючи підготовку до підсумкових модульних занять і ліцензійного іспиту «Крок-1».

Отже, знання і навички накопичуються і закріплюються шляхом систематичної СРС.

Для створення мотивації студентів до навчальної діяльності на лабораторних заняттях пропонуються ділові ігри, самостійне складання ситуаційних задач, демонструються набори лікарських засобів, виконуються експерименти, які дають змогу спостерігати фармакологічні ефекти і побічну дію лікарських засобів, пояснювати їх сумісність. Це сприяє кращому засвоєнню теоретичного матеріалу, дозволяє студентам зробити необхідні практичні висновки для подальшого професійного навчання.

Особливе місце на шляхах інтенсифікації СРС займає робота в науковому гуртку. Участь у експериментальних дослідженнях, підготовка доповідей і виступи з ними на наукових конференціях в Україні та за кордоном стимулюють не лише поглиблення знань із фармакології і підвищення подальшої професійної майстерності, а й захоплюють студентів до науково-дослідної роботи.

Важливим елементом прогресивної технології навчання, що стимулює студента до систематичної роботи, є рейтингова система оцінки навчальної діяльності студентів. Студент має можливість отримати відмінну оцінку на підсумковій семестровій атестації за результатами підготовки протягом навчального року за всіма формами навчання, враховуючи і самостійну роботу.

Отже, правильна організація, планування і контроль самостійної роботи сприяють формуванню творчої особистості майбутнього фахівця, здатного до самоосвіти, самовдосконалення й інноваційної діяльності.

ОСОБЛИВОСТІ ЛІНГВОДИДАКТИЧНОГО ТЕСТУВАННЯ З РОСІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ: КОНТРОЛЬ VS НАВЧАННЯ

Дегтярьова К.В.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Узагальнюються деякі теоретичні засади тестування з російської мови як іноземної, визначаються їхня специфіка і відмінність від тестів з інших навчальних дисциплін; пропонуються основні види тестових завдань з курсу.

Ключові слова: педагогічні вимірювання, лінгводидактичні тести, діагностичні навчальні тести, принципи тестування.

Як писав Д.І. Менделєєв, наука починається там, де починається математичний підрахунок. Переконливим доказом цього постулату стало становлення і повсюдне застосування, починаючи з 60-х рр. ХХ ст., у світовій практиці педагогічних вимірювань (вимірювань ступеня навченості) в руслі класичної теорії тестів.

У сучасній дидактиці тестування може бути охарактеризоване як певна процесуальна дія, процедура вимірювання знань, якими володіють учні чи студенти. Головна перевага тестування (і це загальноновизнано!) полягає в тому, що результати тесту об'єктивні, і це головна їхня відмінність від традиційних, усе ще загальноприйнятих екзаменів, співбесід тощо. У тесті результати перевіряються й обчислюються механічно, без участі викладача і врахування його думки, тоді як при оцінці знань на традиційному екзамені думка викладача може залежати від настрою, особистих симпатій чи антипатій та ін. Однак слід зауважити, що об'єктивність вимірювання знань за допомогою тесту – категорія залежна, в першу чергу, від науково обґрунтованої стандартизації тесту.

Російська мова як іноземна (РМІ), будучи навчальним предметом, одночасно виступає й об'єктом педагогічних вимірювань, інструментом для яких є тести. Проте тести з РМІ мають відмінності, що не дозволяють типологічно ідентифікувати їх із тестами з інших предметів, такими як математика, хімія, біологія, і навіть із тестами з мови для її носіїв («як рідної»). У першу чергу це пов'язано з тим, що тестування з РМІ та інших іноземних мов не оці-